

ситуаційний підхід до вирішення завдань ІТ, плінність кадрів, відсутність спадкоємності та документування. В результаті маємо енергоємні комп'ютерні системи із застарілим інформаційним і апаратним забезпеченням. При цьому впровадження чергових інновацій, таких як системи електронного навчання, системи автоматизації управління процесами навчання і діловодства нашоувхується на нездоланні архітектурні перешкоди в ІТ-інфраструктурі, в тому числі і організаційного характеру.

Основною причиною такого стану справ є відсутність основоположних принципів і методів при переході від централізованої обчислювальної архітектури до розподіленої сервіс-орієнтованої. У зв'язку зі зростаючою складністю ІТ-інфраструктури актуальним завданням є створення моделей ІТ-процесів та їх оптимізація на основі стандартів і рекомендацій IT Infrastructure Library (ITIL), IT Service Management (ITSM), Control Objectives for Information and related Technology (COBIT), стандарту ISO/IEC 38500:2008, стандарту ISO/IEC 20000:2005, Microsoft® Operations Framework 4.0 (MOF) [1–2] для уніфікації процесів планування, обслуговування та експлуатації ІТ-сервісів та ІТ-інфраструктури. Сервісний принцип організації ІТ дозволяє:

- описувати роботу ІТ-інфраструктури у вигляді набору сервісів, цінність яких зрозуміла користувачам і керівництву компанії; робити ІТ більш прозорими для них;
- організовувати ІТ відповідно до потреб бізнес-процесів;
- забезпечувати облік вартості і споживання ІТ-послуг, демонструвати, що їх надання є джерелом витрат для компанії;
- управляти ІТ в термінах надаваних сервісів;
- забезпечувати вимірність результатів інвестицій в ІТ.

Побудова в ВНЗ системи управлінського обліку вартості і споживання ІТ-послуг на основі сервісного підходу включає в себе систематизацію ІТ-інфраструктури у вигляді набору (портфелю) сервісів, визначення споживачів послуг, адаптацію описаних в [1–2] методик фінансового управління ІТ до особливостей ВНЗ, створення інформаційної системи управлінського обліку. Новизна розглянутого у доповіді підходу полягає у поширенні сервісної методології на клас розподілених ІТ-інфраструктур

університетів економічного профілю з урахуванням особливостей середовища їх функціонування.

Перелік використаних джерел

1. Преображенська Т. В. Інформаційний менеджмент : навч. посіб. / Т. В. Преображенська. – Новосибірськ : Изд-во НГТУ, 2010. – 228 с.
2. Брукс П. Метрики для управління ІТ послугами / пер. с англ. – М. : Альпіна Бізнес Букс, 2008. – 283 с.

АСПЕКТИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ БОРОШНОМЕЛЬНО- КРУП'ЯНОЇ ГАЛУЗІ

М. О. Бабич, аспірант

*Науковий керівник: А. А. Роскладка, к.ф.-м.н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

В Україні теорія і практика стратегічної діяльності та управління нею ще не зайняли належного місця. Думки більшості керівників підприємств щодо потреби освоєння та застосування стратегічного управління в умовах діяльності вітчизняних підприємств коливаються від ствердження про неможливість використання досвіду зарубіжних корпорацій на українських підприємствах до дуже обережного погодження з тим, що окремі елементи стратегічного управління, певно, будуть корисними в недалекому майбутньому. Ідеї стратегічного управління поступово поширюються через літературу, семінари та конференції, елементи його опановуються деякими організаціями. Однак знання щодо стратегічного управління ще не набули практичного застосування в повному обсязі. Натомість безліч часу витрачається на пошуки панацеї від скрутного економічного становища підприємств, серед яких підприємства борошномельно-круп'яної галузі не є виключенням [1].

Борошномельно-круп'яна промисловість – одна з найбільших галузей харчової промисловості, яка переробляє зерно на борошно і крупу. Галузь набула розвитку в Україні ще в кінці

XIX ст. і є однією з найстаріших галузей у промисловості. Основними факторами впливу на розміщення її підприємств є споживач та сировина, тобто вони розміщуються як в містах, так і в районах, де безпосередньо вирощуються зернові [2].

Найбільші центри даної промисловості зосереджені в Києві, Одесі, Харкові, Дніпропетровську, Миколаєві, Запоріжжі. В цілому ж продуценти борошномельно-круп'яної галузі присутні практично в усіх областях і районах України [3].

Підприємство борошномельно-круп'яної галузі – це промислове підприємство, що може виробляти такі товари, як борошно, крупи, проділ і таке інше із різних зернових культур: пшениці, гороху, кукурудзи, ячменю, гречихи і т. д.

Існує велика кількість словникових визначень поняття «стратегія», але суттєвої різниці в інтерпретації цього терміну не виявлено. Стратегія – (дав.-гр. *στρατηγία* – мистецтво полководця) – найважливіша частина воєнного мистецтва; включає теорію та практику ведення війни, воєнних кампаній і великих бойових операцій. У сучасному розумінні – загальний, не деталізований план певної діяльності, який охоплює тривалий період, спосіб досягнення певної цілі [4].

Більшість дослідників, зокрема Пітер Друкер, Альфред Чандлер, Ігор Ансов, ототожнюють поняття «стратегія підприємства» і «стратегія управління підприємством».

Стратегічне управління підприємством – це комплексна система постановки і реалізації головних цілей підприємства, що базується на прогнозуванні середовища діяльності і створенні способів адаптації до його зміни, а також впливу на нього [5].

Аналізуючи структуру стратегії управління, виділяють корпоративну, конкурентну та функціональну стратегії. Корпоративна стратегія зосереджується на забезпеченні системної цілісності суб'єкта, конкурентна – на здатності протистояти негативним впливам та збуренням, функціональна – на досягненні поставлених суб'єктом специфічних завдань [6].

Структурно стратегію прийнято розглядати одразу в трьох аспектах: як передбачення майбутнього становища (що в англійській літературі визначається терміном «vision»), безпосеред-

ній план власних дій і поведінку відповідно до цих передбачень і планів [6].

Всі вище перелічені види стратегічного управління можуть бути доцільними і для підприємств борошномельно-круп'яної галузі, в більшій чи меншій мірі, що залежить від специфіки кожного підприємства окремо.

Хотілось би наголосити, що стратегія управління підприємством – це безперервний процес, який не може бути статичним. Постійно змінюються первинні умови, прогнози на майбутні періоди діяльності, внутрішнє і зовнішнє середовище підприємства, та й самі цілі поступово трансформуються у щось нове, відмінне від початкових цілей і задач підприємства. Тоді постає питання, а чи потрібна стратегія управління взагалі? Це залежить від швидкості та радикальності змін вище перелічених факторів і аналізуючи ці зміни в даному напрямі, можна зробити висновки про доцільність чи недоцільність розробки та втілення стратегічного управління для конкретного підприємства. В цілому ж борошномельно-круп'яна галузь є однією з головних в АПК (аграрно-промисловий комплекс) України і теоретична розробка стратегії управління для даного виду підприємств в умовах економіки нашої держави є необхідною.

Собівартість вирощування одного кілограма зерна у нашій державі значно нижча, аніж наприклад у Європі, Америці та багатьох інших розвинутих країнах світу. У країнах 3-го світу, де є дешева робоча сила здебільшого немає таких сприятливих умов для вирощування зернових. Основними конкурентами з зовні для України є Росія і Китай. Так, на даний момент, Росія значно вплинула на ринок гречки і гречаної крупи в нашій державі. Але основним конкурентним середовищем для підприємств борошномельно-круп'яної галузі є внутрішній ринок. Продукція галузі, а саме крупа та борошно, є товарами першої необхідності. І основне питання постає не в тому виробляти чи не виробляти; а по якій ціні, в якій кількості, якої якості і на якому обладнанні.

Для підприємств, що тільки створюються в даній галузі, також актуальними є такі питання стратегії, як РПС (розміщення

продуктивних сил) і величина підприємства. У повній мірі ці питання неможливо визначити без прогнозування та передбачення на майбутні періоди зовнішнього та внутрішнього середовища діяльності.

Перелік використаних джерел

1. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник / З.Є. Шершньова. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.
2. Українська радянська енциклопедія. В 12-ти томах / за ред. М. Бажана. – 2-ге вид. – К.: Гол. редакція УРЕ, 1974–1985.
3. Словник-довідник з економічної географії. 9–10 класи / Т. В. Буличева, К. О. Буткалюк, Т. А. Гринюк та ін. за наук. ред. В. Г. Щабельської. – Х.: Вид. група «Основа», 2004. – 112 с.
4. Сучасний словник іншомовних слів / (авт.-уклад. Нечволод Л. І.) – Харків, 2009. – 768 с.
5. А. И. Никитин // журнал «Управление компанией» № 2. – 2007.
6. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: монографія. – К.: НІСД, 2003. – 368 с.

УПРАВЛІННЯ ІНТЕГРАЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ

*К. Ю. Вергал, к.е.н., доцент
ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»*

Інтеграція як новітня структура, сформована з метою співробітництва, міжсистемної взаємодії, отримання додаткових переваг, потребує відповідних управлінських дій, об'єднаних в єдиний управлінський процес постійного моніторингу та контролю за якістю результатів спільної діяльності. А отже, ефективність функціонування інтегрованих об'єднань у нестабільному ринковому середовищі в першу чергу пов'язане з проблемою організаційно-методичного управління інтеграційними процесами.

Розуміючи у загальному випадку під системою управління сукупність усіх елементів, підсистем і комунікацій між ними, а

також процесів, що забезпечують їх функціонування та подальший розвиток» [1, с. 12], зазначимо, що в її основі має знаходитись координуючий центр, створення якого має забезпечити системність управління ефективністю функціонування інтеграційного об'єднання та контроль за новими зв'язками, що виникли в процесі інтеграції через комплекс заходів, методів і моделей. А тому, розглянемо інтеграційний процес P , як систему, що підлягає керуванню, і на яку здійснюються керуючі впливи від суб'єкта контролю до n різних агентів A_1, \dots, A_n у вигляді керуючих сигналів k , $k \in K$.

Окрім керуючих сигналів, суб'єкт контролю володіє інформацією про сигнали-збурення зовнішнього середовища ε , сигнали зворотної реакції на вплив z , $z \in Z$, та сигнали-інформація про взаємодію агентів між собою r , $r \in R$ сукупність яких формують множину виходів Y – результат управління інтеграційним процесом. А тому власне управління інтеграційними процесами може бути задане у вигляді відображення:

$$P: K \cdot Z \cdot R \cdot \varepsilon \rightarrow Y.$$

Оскільки при цьому при горизонтальній інтеграції керуючі сигнали надходять рівномірно до усіх учасників інтеграції, а при вертикальній інтеграції, де кожен наступний агент підконтрольний попередньому [2, 3], суб'єкт контролю здійснює вплив лише на перший рівень, подальшого дослідження потребує врахування специфіки кожного виду інтеграційного об'єднання.

Перелік використаних джерел

1. Концептуальні засади управління підприємством як економічною системою: монографія / за ред. В. О. Коюди. – Харків: ХНЕУ, 2007. – 416 с.
2. Мещеряков С. Г. Основные экономические показатели и методы оценки эффективности деятельности холдинга [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cfin.ru/bandurin/article/sbrn03/>
3. Мещеряков С. Г. Особенности холдинговой структуры организации бизнеса [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.cfin.ru/bandurin/article/sbrn04/>